

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część IV. — Wydana i rozesłana dnia 8. stycznia 1909.

Treść: № 4. Ustawa, którą zmienia się rozdział I., postanowienia finansowe, ustawy z dnia 30. czerwca 1884, dotyczącej popierania kultury krajowej w dziedzinie budownictwa wodnego.

4.

Ustawa z dnia 4. stycznia 1909,

którą zmienia się rozdział I., postanowienia finansowe, ustawy z dnia 30. czerwca 1884, Dz. u. p. Nr. 116, dotyczącej popierania kultury krajowej w dziedzinie budownictwa wodnego.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, co następuje:

Artykuł I.

Uchyła się rozdział I., postanowienia finansowe, ustawy z dnia 30. czerwca 1884, Dz. u. p. Nr. 116, dotyczącej popierania kultury krajowej w dziedzinie budownictwa wodnego, w jego dotychczasowej osnowie; rozdział ten opiewać będzie w przyszłości, jak następuje:

§ 1.

Dla poparcia przedsiębiorstw krajowych, powiatowych, gminnych lub podjętych przez spółki wodne, które mają na celu ochronę własności gruntowej od pustoszenia przez wodę lub zwiększenie wydajności gruntów przez odwodnienie lub nawodnienie, a których wykonanie jest wskazane ze względu na dobro publiczne, może rząd przyznawać zasiłki finansowe z państwowego funduszu melioracyjnego, utworzonego ustawą z dnia 30. czerwca 1884, Dz. u. p. Nr. 116, stosownie do następujących postanowień.

Gdyby przedsiębiorstwo takie, odpowiadające interesowi publicznemu, z powodu swej znacznie-

szej doniosłości lub kosztowności potrzebowało zasiłku odmiennego od postanowień ustawy niniejszej albo tak znacznego, że przez to fundusz melioracyjny ze szkodą dla wspomaganie innych przedsiębiorstw byłby nadmiernie obciążony, wówczas poparcie przedsiębiorstwa tego ze strony państwa będzie zastrzeżone osobnemu unormowaniu.

§ 2.

Państwowemu funduszowi melioracyjnemu przyznaje się, przy równoczesnej zmianie ustawy z dnia 24. stycznia 1902, Dz. u. p. Nr. 28, dotyczącej roczną w kwocie 8 milionów koron z funduszy państwowych, którą wstawiać należy do etatu Ministerstwa rolnictwa. Kwoty niezużyte w ciągu roku administracyjnego zatrzymane będą na rzecz funduszu i winny być tymczasowo korzystnie umieszczone; odsetki i raty zwrotne pożyczek udzielonych z funduszu wpływają do niego napowrót.

Państwowym funduszem melioracyjnym zarządza Minister rolnictwa w porozumieniu z Ministrem skarbu. Radzie państwa należy przedkładać corocznie do zatwierdzenia zamknięcie rachunkowe, wykazujące stan funduszu i obrót nim.

§ 3.

Projekty i kosztorysy przedsiębiorstw, które mają otrzymać zasiłki z państwowego funduszu melioracyjnego, wymagają przed rozpoczęciem ich wykonania zatwierdzenia Ministra rolnictwa.

Pokrycie kosztów, połączonych z takimi przedsiębiorstwami, należy unormować w drodze osobnych ustaw krajowych, w których musi się ponadto

zapewnić rządowi odpowiedni wpływ na tok przedsięwzięcia i zabezpieczyć w dostateczny sposób dalsze utrzymanie wykonanych zakładów pod względem finansowym i technicznym.

§ 4.

Minister rolnictwa winien przedkładać Radzie państwa do zatwierdzenia preliminarz roczny zasiłków, które w poszczególnych latach mają być przyznane z państwowego funduszu melioracyjnego. Można jednak przedłożyć do Najwyższej sankcji odnośne ustawy krajowe, uchwalone przez sejmy, jeszcze przed tem zatwierdzeniem, a po ich wejściu w życie także wyasygnować raty zasiłków względnie raty pożyczek, objęte przedłożonym preliminarzem rocznym, o ile zwłoka grozi niebezpieczeństwem lub o ile zachodzą inne okoliczności, zasługujące na szczególne uwzględnienie.

§ 5.

Zasiłki, które mają być udzielane z państwowego funduszu melioracyjnego, wymierzane będą stosownie do warunków, podanych w dalszych §§ 6 do 9. Przy zachowaniu tych warunków należy uwzględniać przedsięwzięcia w poszczególnych krajach w ten sposób, aby ta gałąź kultury krajowej doznawała o ile możności równomiernego poparcia.

§ 6.

Na ujęcie potoków górskich, przeprowadzane przy zastosowaniu postanowień ustawy z dnia 30. czerwca 1884, Dz. u. p. Nr. 117, tudzież na uregulowanie bieżących wód podziemnych, o którym mowa w ustawie z dnia 31. maja 1889, Dz. u. p. Nr. 96, można przyznać zasiłek z funduszu melioracyjnego aż do maksymalnej wysokości 70 procent sumy kosztów, zatwierdzonej przez Ministra rolnictwa, o ile kraj przyjmie na siebie resztę wydatku.

Od interesowanych (względnie od powiatów, gmin lub spółek wodnych) można zażądać częściowego zwrotu dodatku, przypadającego na kraj; jednakowoż udział, nałożony na nich w tym celu odnośną ustawą krajową, nie może przekraczać 15 procent zatwierdzonej sumy kosztów i musi być uregulowany w ten sposób, iż będzie przypadał do zapłaty dopiero po ukończeniu przedsięwzięcia lub pewnych jego części, niezależnie atoli od świadczeń w naturze, dostarczanych w czasie budowy, które wliczone będą w powyższe 15 procent. Na żądanie wydziału krajowego będą urzędy podatkowe ściągały udziały zobowiązanych na równi z podatkami rządowymi. Ustawodawstwo krajowe może przekazać

wkładki interesowanych na rzecz funduszu konserwacyjnego (§§ 15. i 17.).

Pytanie, czy pewne przedsięwzięcie należy uważać za ujęcie potoków górskich, rozstrzyga Minister rolnictwa.

§ 7.

Na regulację rzek i potoków, tudzież na budowę grobel dla ochrony własności gruntowej od pustoszenia przez wodę można przyznać zasiłek z funduszu melioracyjnego w wysokości 40 procent sumy kosztów, zatwierdzonej przez Ministra rolnictwa, jeżeli udział interesowanych (względnie powiatów, gmin lub spółek wodnych) ograniczono najwyżej do 30 procent i jeżeli reszta kosztów będzie pokryta przez kraj.

Ten zasiłek z funduszu melioracyjnego można podwyższyć aż do maksymalnej wysokości 50 procent przy równoczesnem ograniczeniu udziałów interesowanych najwyżej do 20 procent zatwierdzonych kosztów, jeżeli:

- a) przedsięwzięcie ma wyłącznie lub częściowo za przedmiot nieszkodliwe odprowadzenie wód górskich (bez przedsięwzięcia ujęcia potoków górskich w myśl § 6.), albo uregulowanie bieżących wód podziemnych, o którym mowa w ustawie z dnia 31. maja 1889, Dz. u. p. Nr. 96, albo
- b) jeżeli kraj pokryje tymczasowo część kosztów, przypadającą na interesowanych (względnie na powiaty, gminy lub spółki wodne), których udziały będą wskutek tego ściągane według postanowień § 6., ustęp 2.

We wszystkich wypadkach, o których mowa w niniejszym paragrafie, można zresztą osobno nałożyć na interesowanych (na powiaty, gminy, spółki wodne) lub na pewną ich część w drodze ustawy krajowej także ponoszenie kosztów wykupna gruntów lub odszkodowania za grunta za wynagrodzeniem, oznaczonem według cen zatwierdzonego preliminarza.

§ 8.

Na odwodnienia i nawodnienia można przyznać z państwowego funduszu melioracyjnego bezzwrotne zasiłki, i to na cele melioracyjne w wysokości 30 procent preliminarza kosztów zatwierdzonego przez Ministra rolnictwa, a na cele potrzebnych regulacji (dla zapewnienia przypiływu) w wysokości 40 procent, o ile kraj przyjmie na siebie co do robót pierwszej kategorii co najmniej 15, a co do robót drugiej kategorii co najmniej 20 procent kosztów.

Jeżeli udział kraju przekracza 30 procent, względnie 40 procent zatwierdzonej sumy kosztów, wówczas można podwyższyć zasiłek z funduszu melioracyjnego aż do wysokości udziału, danego przez kraj.

§ 9.

Do zasiłku na budowę zapór, służących jako część składowa regulacji albo samoistnie do ochrony od pustoszenia przez wodę, mają zastosowanie postanowienia § 7., zaś do popierania budowy zapór, przeznaczonych wyłącznie dla gromadzenia wody w celu nawodnienia ziemi, postanowienia § 8.

Na budowę zapór dla innych celów można przyznać zasiłki, o których mowa w ustępie pierwszym, jedynie w stosunku do korzyści, jaka stąd wynika dla regulacji lub melioracji.

Jeżeli za późniejsze używanie budowli zaporowych, popartych zasiłkiem w myśl ustępu pierwszego, na inne cele pobiera się będzie czynsze wodne, wówczas winny one przypaść na korzyść czynników, które poniosły kosztą budowy, w stosunku do ich udziałów, o ile ustawodawstwo krajowe nie przekaże czynszów tych funduszowi konserwacyjnemu (§§ 15. i 17.).

§ 10.

Jeżeli państwo z tytułu posiadania pewnej nieruchomości lub pewnego zakładu wodnego obowiązane jest według ustaw z zakresu prawa wodnego do złożenia udziału, wówczas obowiązek ten nie ulega uchyleniu ani ograniczeniu wskutek zasiłku, przyznanego na zasadzie poprzednich paragrafów.

Natomiast musi być zapewniona także kwota, przeznaczona dla przedsiębiorstwa przez kraj, przy utrzymaniu w mocy tych szczególnych zobowiązań, które według ustaw z zakresu prawa wodnego ciążyą ewentualnie na kraju jako posiadacz nieruchomości lub zakładów wodnych.

§ 11.

Prócz wspomnianych w §§ 5 do 9 zasiłków dla przedsiębiorstw można wyjątkowo wśród stosunków, zasługujących na szczególne uwzględnienie, zapewnić krajowi z funduszu melioracyjnego pożyczkę bezprocentową lub oprocentowaną najwyżej po trzy od sta i zwracalną w ratach, które oznaczone będą w każdym wypadku z osobna, a to aż do wysokości 50 procent tej sumy, którą kraj sam ma ponieść, względnie którą obraca na rzecz przedsiębiorstwa, jako bezzwrotny zasiłek lub jako pożyczkę. Pożyczki, które udzielone będą z funduszu melio-

racyjnego w myśl niniejszego paragrafu, należy wciągnąć do rocznych preliminarzy funduszu.

§ 12.

Jeżeli ogół projektowanych kosztów pewnego przedsiębiorstwa będzie w całości lub w części pokryty za pomocą pożyczki, zaciągniętej dla przedsiębiorstwa, wówczas może państwowy fundusz melioracyjny, zamiast udzielania bezpośredniego zasiłku, wziąć stosunkowy udział w spłacaniu rat rocznych, jeżeli udział państwa przekracza sumę 250.000 K.

§ 13.

Jeżeli spółka wodna zaciągnęta pożyczkę przez wypuszczenie częściowych zapisów długu, a wypadki żywiołowe w obszarze spółki spowodują przejściowe ograniczenie jej wypłacalności, wówczas może rząd udzielić spółce celem dopełnienia zobowiązań z tytułu tej pożyczki odpowiedniej zaliczki z funduszu melioracyjnego, oprocentowanej najwyżej po trzy od sta i zwrotnej najwyżej w pięciu równych ratach rocznych.

§ 14.

Przedsiębiorstwa, którym udzielono zasiłków z funduszu melioracyjnego, korzystają z uwolnienia od stempli i należności co do potrzebnych przy ich wykonaniu podań, czynności urzędowych, umów i innych dokumentów dla uzyskania koniecznych środków pieniężnych, dalej co do dokumentów, mających na celu utrzymywanie ewidencji lub potwierdzanie wkładek, wpływających od uczestników, oraz wypłat, uskutecznianych przez spółkę, następnie co do czynności urzędowych, przedsięwziętych celem ściągnięcia udziałów członków, jakoteż co do interesów prawnych i dokumentów w sprawie potrzebnego w danym razie wykupna gruntów.

Jeżeli środki pieniężne potrzebne dla tych przedsiębiorstw będą gromadzone drogą wydania częściowych zapisów długu, wówczas może rząd przyznać odsetkom od tych pożyczek uwolnienie od stemplowego podatku kuponowego.

Jeżeli kraje, powiaty, gminy lub spółki wodne wykonują budowy wodne dla celów kultury krajowej, nie otrzymując zasiłku z funduszu melioracyjnego, wówczas może rząd przyznać im określone powyżej uwolnienie od stempli i należności.

§ 15.

Celem zabezpieczenia konserwacji zabudowań potoków górskich, regulacji i budowli zaporowych w dolinach dla ochrony od pustoszenia przez wodę,

które mają być na przyszłość wspierane z państwowego funduszu melioracyjnego, można, w razie jeżeli zapotrzebowanie, zapewnić się mające przez ustawodawstwo krajowe, celem utworzenia funduszu konserwacyjnego będzie podwyższone o stosowny dodatek a odpowiedni zarząd i odpowiednie użycie funduszu tego zabezpieczone, rozciągnąć zasiłek, który ma być świadczony według §§ 6., 7. i 9., także na ten dodatek. Postanowienie to nie ma zastosowania do odwodnień i nawodnień (§ 8.), tudzież do budowli zaporowych w dolinach, uskutecznianych w celu nawodnienia.

§ 16.

Jeżeli wskutek przedsięwzięcia, wspieranego z państwowego funduszu melioracyjnego, uzyskany będzie grunt, przypadający w myśl ustawy z zakresu prawa wodnego tym, którzy ponoszą koszt przedsięwzięcia, wówczas może rząd zrzec się całkowicie lub częściowo części tych gruntów, odpowiadającej zasiłkowi z funduszu melioracyjnego, a to na rzecz funduszu konserwacyjnego, utworzonego dla utrzymania budowli, o ile także ze strony kraju nastąpi podobne zrzeczenie się.

§ 17.

Jeżeli pewien kraj utworzy fundusz celem zupełnego lub częściowego pokrywania kosztów utrzymania zabudowań potoków górskich oraz budowli regulacyjnych i budowli zaporowych w dolinach dla ochrony od pustoszenia przez wodę, które wykonano w myśl ustawy niniejszej lub ustawy z dnia 30. czerwca 1884, Dz. u. p. Nr. 116, a których utrzymanie nie zabezpieczono dostatecznie w inny sposób, wówczas można przyczynić się do uposażenia funduszu tego dodatkiem z państwowego funduszu melioracyjnego, który jednak nie może przekraczać udziału, jakim przyczynia się kraj; przy wymiarze dodatku tego należy uwzględnić zasiłki konserwa-

cyjne ze strony państwowych gałęzi administracji na rzecz odnośnych przedsięwzięcia, które ewentualnie ciążą już na skarbie państwa.

Dodatek ten można uczynić zawisłym od warunku, iż będzie on wypłacany w postaci uiszczania rat rocznych.

W każdym jednak razie zależy on od tego, aby zarząd i użycie funduszu konserwacyjnego, tudzież techniczne nadzorowanie i przeprowadzenie konserwacji było unormowane w porozumieniu z rządem.

Na rzecz takiego funduszu konserwacyjnego można stosownie do umowy przekazać także dodatki konserwacyjne dla nowego przedsięwzięcia, o których mowa w §§ 15. i 16.

§ 18.

Postanowienia ustawy niniejszej nie naruszają popierania mniejszych melioracji z kredytu, przyznanego Ministerstwu rolnictwa w preliminarzu państwowym pod tytułem subwencji; z postanowień tych nie można wyprowadzać pretensji pod względem wymiaru wspomnianych świadczeń.

Również nie można stąd wywodzić prawa do podwyższenia zasiłków z państwowego funduszu melioracyjnego, zapewnionych już przez ustawodawstwo krajowe, a także zwrot takich kwot nie doznaje zmiany wskutek ustawy niniejszej.

Artykuł II.

Wykonanie ustawy tej poruczam Memu Ministrowi rolnictwa i Memu Ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 4. stycznia 1909.

Franciszek Józef wkr.

Bienert wkr.

Jorkasch wkr.

Pop wkr.